Дерригача мехнй пролетареш, обашаргйкеста!

ардувна 3-ча шу дз

НАЬСАРЕН КОЛХОЗХО

№ 7 (188)
ШОАТТА
8
Февраль
1941 шу.

Къаст. номера вит 5 коп. 6а

№-ГЛ АССР Нькарен ВКП(б) Райконан Райсоветан орган

4 Февраль кхоастхьа шу дизад Климент Ефремович Ворошилова—талхаргновеча большевика. Ленинен Сталинен тешамерча соратника, коммунистически парти хьаьнча хьикарегйчарех волча цьаьнне, белгалвалнна волча Советски тІема кизош оашаргйдийкачун, тІехьалнна волча Щечз Эскара полководца.

НОВ. КЛИМЕНТ ЕФРЕМОВИЧ ВОРОШИЛОВГА

Большевистски партен Центральни Комитетен ССР Союзан Военни Комиссарий Советен дйайча жоарнна хоатт хьога, Ленинен Сталинен тешамерча соратникага, хьикарегйча болчча коммунистически парти хьаьнарех волчча цьаьнегга, Советски тІема низош оашаргйнача организаторга, Щечз Эскара тІехьалнна волча полководцага—ткъа кхоастхьа шу дуззча дайнах.

Хьай дерригача ахкар кхуьнн волчІача шераьнга лемз хетадаьз Іа болхлой классан гулакех тІехьарча, коммунизманна тІехьарча хьисорча. 1905—1907 гг. ш. кхьолагІча эрсей революцин шераьнга Іа хьайбаь революцин донесен болхлой хьалха латтача мутІарІашка, хІаьта Ленинен Сталинен цхьана пай большевистски парти хьаьш а хьинна хьо. Хьо хьисабе Сайбоь волчІача Октябрьски революцин хьикарегІча доахъашхоех цаІн Донбассерацун большевистски хьаллас лелорг, болхлой-ахархой Щечз Эскар кхуьнн кІанкІалехеран цаІ, Іа кхоаллаз а еш У-ча „Украински эскаро 1918 шера туроларча поход йар Шорошиловг, кІайкавалий го хоьда а беш. Іа хьаьл-ле лелйо дахъа а доацаш хьалхе лелорг дуьхьалгІа йоаш цаи сийле ешхха ЦІьоналгІа Дошлой эскар. Іа цунца чехкабьлхьар сийлен цІи хезз коталовай нижъ, денникинен контрреволюционерех а ец, кІайкавалий боьз а беш, Врангелга кІай баьнаш цІа а йохъаш.

Щечз Эскара хьалхе лелорга кІайкавалар доацаш болча дуьхьал чекрашкарча хьа балга—из дуьхьанна лехкарийла да ца кхоачун уннарех иш хинна делІаларг.

Хьа сийлен цІи хезача революционни болхх срочгача эешнех ва партенна гоьз хьо партенна ленинистски адамийн мостагІашца дуьхьалара кхоачуьнга доьзен хилла волгІ-волгІача тайпанарех кхоасикхо хьалрах тарра. Партийни хьаьлле лелорг, паччахьалкхен исторнга. Щеч Эскар хьалгІ волаш Іайха баьча кІайкавалар доацаш оьсарен болча балхха пай партенен советски адамашгтех хьо дуьхьа оезлаген хьай сий дагдеш хилайда Іа.

Дерригача дега тІара лоь тхоа ва хьо, тха леца доттагІех тІема новкъость, дуьхьача шераьнга могашш дІахо вай партенен Советски научалхьхенаен долча дикъенна оьсарен болх беш хуьлйга.

ЕРРИГСОЮЗАН КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕН (большевикий) ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ.

ССР СОЮЗАН АДАМИЙ КОММИССАРИЙ СОВЕТ.

Района колхозашкарча говрий хьалах

Къаьгегамзой депутатий Нькарен райсоветна исполкомен ВКП(б) райкома бюрон 1941 шера 1 февралера соцан

Къаьгегамзой депутатий райсо-говрашна а гІира дІа а доллийтаз, хІама ьлча говрий колхозашкарча лелош я, хІинца шиъ хенахьа ма лаьш хьайбай лорий новкъостна деи дІано говрий шимогаш ца ху-лийташ йисийтеи йиш а хилад.

Шу дерригаче дуьхьалара ехкарена ййш оттаду бІаьстенна алат дІадувзаш, кІайта районера говрий йовр-кхерам а хулийт.

Лаккхена белгалдаь тулаяра гІулакхаш хиннад колхозийн юристийн-политкомийн председателаша, партерганца цхьаьнга а кІанка деш цІа хилларгІаи РайЗО оягІонкхаьра боештіаш боча тІехьанна цІа хилларгІеи.

Уж белгалдаьраш бихьаи долийш лаккхена белгалдаь тулаярца дІадаьр дуьхьа, къаьгегамзой депутатий Нькарен райсовета исполкомен ВКП(б) райкомн бюрон соцам бу:

1. Колхозийн юристийн-политкомийн председателиш, партергана декхарийла 1941 шера 5 февраль-ца тІехьа ца доллийтаз ергий говрий 100 процент колхозий кхийдий хьагІувье, уж кхоборин, цхьана гІулакх дарна дола дерриге бьаьнга йоаш йа а деш, цу гІулакха хьалха хьагІ-юристаша кхаддаза кхийдина денчриге деи кулгаца а оттадеш.

2. Юристийн-политкомий, колхозий председателаш, партергаи декхарийла боьлха 1941 шера 10 февраль-ца тІехьа ца доллийтаз дикаттіа колхозашка, комсомольцех, комсомольцех колхозашка, Е-10 говра цхьа кокхо хуртвоача поврхіа-нагІа, цхьана актагІа говрий дІатІа а чоаг1ъеш.

3. Колхозий председателаша тІедулладаза ергина гІира дІаьнна говрий уначІа цІена ярех дІакъовсаеш, цхьана а конъерчуа локагІа кратар долаш хьоашт а шоашта кхьоста чоаг1ъеш гІулакх делеш кхоборин кІанкІа йІаьнга а доллаш.

4. Цхьаьнне дечь а жуьгІа на гІулбе гІелаза кІаййисачен конъерчуьн локагІа кратар долчча говрех цхьаьнне а кІанкане пайда ййсе.

5. Юристийнполитий, колхозий председателаш, партергаи декхарийла боьлха 10 февраль тІехьарча говрий кхийдина ергина шира кІанчан балла доаькъаьш тІесоцига Іалашаш, уж тІесоцара конъерчуа лаккхеген конъерен кратар долчча говрех мара пайда а ца кІабеш.

6. Колхозий председателаш декхарийла боьлха кокхошта тІехьагІатІъена говрашта шер гІулакх деш кхиерен уж кхаборин дикенна бийбенниен кхоза шоашт тохкаи бе, тешшаяе дика гІулакх ца деш, ца кхоллаш кІира кхоастан болчча лаш нот колхозашкарча жоттаеи кхоачун боваарчаш аІдаьмарга кхоачун болчаш дола гІулакхаш а деш, цу гІулакха бекнк-барам куьг а теІаш.

7. Терриеие эцаьда, дуьхьа а эхкарена кхаерг герам дІакъовсаеш РайЗО ергина зоотехникаеи ветеринарни персонан колхозашкех юрташтен райЗО гІоллерча 1941 шера 28 кхаерчуьн паччахьал тІехьагІатІъенна, райЗО зав. волча нох. Чорчекг ышнар.

8. Терриеие эцаьда, Нькарн Керттера Ленинен цІерагІча Нькенан-юрттера Будянне цІерагІча, Ньатюртгарча „Заря коммунизма" кхуьнн колхозий председателаша говрий охкарий кьисаи ю дІаьнна йола ахташ, кІайта Нькарн-Керттера Ленинен цІерагІча колхозан правленин члена Чернев Василий Яковлев оттаяь цІа ахти уж уьнновкъостна-не сохна 1941 шера 29 январь райпрокурорера кьаййаг, ышнар, райЗО зав. волча нох. Чорчекг ышнар.

Райпрокуррора нов. Бухуртанова тІедулладаза 5 дІаьнна йоча кин чуьн цу ахтай кІайкавалех тоххаи бо боннкхийгна бекне барвш чоаг1ъеш болча уголовни бекхтоаккне оьшгеи.

9. Пагторгашкара, консервашкара, юртеспотребсоюзан колхозийн председателашца кьайдалаза кхийдий духъ озара нах жеттаяь кхийтара, говрашта эшнех дола йьллеш гІулакхаш дарна, уж кхаборин эшнех дола йьллеш кІанкІатара партийни-комсомольски организацеи колхозий активан оарганта йоаьхкаго, кьаьнна дола духъ озара ижзаяра кхоа кьаь чуьнга цунна а дІа йоьхкаго.

10. Пагторгашка, колхозийн юристполитийн председателашца дІакъойтаза, лаккхена белгалъеча кІанкІа цар говрашта 100 процент хьа ца гулйойт; цархе эшнех дола гІулакх делгга, уж кхоборин, доацар тІедулладаза, кхоачун кьоастеча белгга Іалашо цІа дойл, къаьгегамзой депутатий райсоветан исполкомн ВКП(б) райкома бюрон, 1941 шера бІаьстенна алат дІадерга кхйбо ерен из дІадулйга чакхдаккхарен лоарлкамегІа дола гІулакх хьалха дитгар-ларам деш суна баьларга дІа я кхоачун, чоаг1ъеш дола беккаш дика яр ца хилар.

11. Колхозий председателаша декхарийла боьлха ергина говрашдерга кІаннаи (дерстан-муранаш, комитеш, нуьгташ, оксаш, урхаш, кІанкарш) а тІехьа говрашкъаййеча чакхдаккхар.

Нькарен ВКП(б) райкома секретарь ШОЛОЕВ.

Къаьгегамзой депутатий райсовета исполкома председатель ТАНГИЕВ.

Лаьхара хьувикъамаш доахаргда вай

1941 шера 2 феврале Наьсарен районни клубе хилар партийни, советски, колхозни активан, юртбоаламан гоавий совещани.

Совещание тIа хиннача 3 бIаь сорга болча наха кхуъа Пригородни района вахалаш а бар.

Дукъарна оттадаь цхьа доша дар: „1941 шера доахча юртбоаламан ... итогени—1941—шера хьалхашиа латтача декъарехь“.

1940 шера районерча колхозашехи МТС-шехи боаь боля в. ХIаьта 1941 шера хьалхашиа латта декъареш а ... хьаьрстин болаш йола доклад йир Наьсарен ВКП(б) райкома секретарь волча м. Цолоевс.

—Вай районерча дукхача колхозашна (Сурхотiера „Социализманга боде никъ“ ахар, Сталина цIерагIа яр, Iаьли-юртара Ворошилова цIерагIа яр, Экажкаъ-юртара Штейнгарта цIерагIа яр, кхыярош)—боал мех. Цолоевс—бIаь процент кхоачашхьай пачхьалкхенна ялат дIадаларе. МТС баьча балхах ялатIаьа мах баларе планаш. 1 хьалхегIна деннк 6-нагара 11 килограммаьга кхоачалла лоархIаш ялат хIийхьад.

ПхьегIай МТС тракторни бригадин бригадир волча ков. Миневс ... трактори балхаш бIаьпроцент кхоачашделга. Дукхача трактористаша (Кривоносов Николай, Бутов Семен, Кошкин Петр, ...стоев Муслим, Назаров Григорий, ... Николай) шоай балха боарамаш тIехкхоачашдаьд. Укхоа чоагIIбаь 1941 шера ВСХВ кандидатала.

Комбайнеро Н. Яковлевс „Сталинец“ яхача комбайнаца 796 гектар чуийцай, 653 кг. довзор кхоа а даь. Комбайнеро Кузьминс „Сталинец“ яхача комбайнаца 535 гектар чуийцай, комбайнеро Балаевс ...14 гектар чуийцай, 128 кг. довзор кхоа а даь.

Кхьаьл-кхьостача бригадашен ... лелади болаш дика гIулакхаш чакхдаьккха хьувикъам лаьккъа дир.

Из дерригаш нийтта доле а доаккхий кхоачам боаьдарш хиннад вай районерча юртбоаламан балхаца 1940 шера.

ПхьегIай МТС-о тракторни балхай план кхоачашхьай 77 процент, хIана Пхьеле-къ-юртарча МТС-о—кхоачашхьай 65 процент. Иштта кхоачашхьаьнна а тракторашна а гоаргашца а ... забылдаьра план.

Хьувикъам лелаьда план ... болаш кхоачам па еш йоагIа, ... вай хиннаьа ялат ... кхоачам ... гIулакх во ... шуй ... а беззам доаьш.

1940 шера вай районерча колхозаш ... а хьалхенца а ... килограмма лаьтта ... ялат кхоачашенна!

Шенкоашта йоарушлаш ... хьувикъам ... кхоачашенна социалистически яьь.

Хьаьйбаш леладу фермаш ... шагIйоалехьара хьалхегIхьара СССР СНК-и ВКП(б) ЦК-и 1939 ш. 8 июлера соцам вай районо кхоачашхьай.

Районерча дукхагIа йола колхозаша общественни гоарги, ... хьаькъ шун ... эттаьа, колхозни ... гIулакхаш а ... ... Гоаргашца гоарга 30 процент гаргара ... дахьнаргаш, боаргхьанаш а тIаьхьенан а ... хIаьаргаш.

Гина фондаш IоотIараа план ... кхоачашхьаьд, хIаьта ... йола ялат 8200 центнер кхоа оаза йола моттигех 121 центнер мера яц.

Пхьеле-къ-юртарча Буденни цIерагIча колхозе цхьаькхе а яь ги IоотIадаьда, дерригаш хьувикъам лоаьхьадь дIа-со дакъа хиларгIа.

IоотIадаьча гина дакъо лоаь а, Агробоаьхьолаша аьвча тайпара цIена ги 3 колхозе мера даь, укхаш кх Iаьли-юртара Ворошилова цIерагIа яр, Сурхотiера „Дальни Восток“ ахар, Экажкаъ-юртара Молотова цIерагIа яр. ХIаьта кхьа ги—еррига колхозашкара дар а цIена деза да.

Юртбоаламан оаткаьпаш ремонт еш йистедаьнна, хIаьта Наьсар-Кертера „Наьсар-Керте“ яха, Сурхотiера Кирова цIерагIа йола, Iаьли-юртара „ВЛКСМ 20 шу“ яха колхозаш юртбоаламан оаткаьшта ремонт е йолаенна, хIораша Iалашьаь йола пхьоалленаш шоай йоалашехьа.

Вай колхозаша курсашка дешара гIулакх хIоштIехьа доаьаш лел. ПланагIа дешаш хила везача 246 сага занятешта гIоураш 80—100 саг мера вац.

1941 шера лаьхара хьувикъам ... Iалашдарна совещанес соцам бир, е гIулакхаш кхоачашдарна Пригородни районера колхозашца социалистически яьь тIа хьалаш.

1. Ги IоотIаделга, цIенделга, тоьхелга 1941 ш. 1 март тIакховчашка йистедаьнна.

2. 1941 ш. 5 февраль тIакховчаш еррига гоарни общественни хьайбаш Iоттее, доахьаршан довгIаш доача гIулакхашца укхIаноаш а еш. 10 март тIакховчаш кхьерча а кхьерчуа декъарча а ... гоарни гIулакхаш ... ... гоарни цIена ... хIаьдьене оттаяген дIа а доаккха.

3. Юртбоаламан оаткаьшта, ворашна-фургонашта, кхоачаьшта хIаьашта ремонт еш 25 февраль тIакховчаш йистедаьнна.

4. 10 март тIакховчаш юрташка долаш дола дерригаш кхоачашда ... ... минеральни хIаьнаш яда.

5. Курсашка дешара 100 процент тIоувшаьга Iалашда.

6. Помидорий, хьаьга хьайболаьрхьа кхоар кьостаьй лаьттаца, сибааж, бельгийский рессада цIера план хIоачашхьаьра сов чакхе пермашь хийтаьга Iалашде.

7. ... 20 дийнаьь йолча хIаьрна гоарга пачхьалкхе ... хьалхенца гектар лаьтта аха.

8. Беррига колхозашна 100 процент балха арабувлилгена оттабаьча боарамаш дукхагIа цар хьалхьегама денош доаккхаш Iалашда.

9. Шуй хинна ялат дIадувга ... кхоачаш лаьтта товду хIанаш кхоара, ... ялата дика гIулакх дарца хIара гектара тIара укх боарамегIа хьувикъам даккха:

Гурпаь дуача кIа—12 центнер.
Кока—11 центнер.
Хьаьжкий—25 центнер.
Ковртолий—100 центнер.
Бьыш даарий (кхьерча лоархIанагIа)—120 центнер.
Харбазий-пастий—150 центнер.

Беррига колхоза хьалаье леларча хIаьанех а дерригача хьажарца Пригородни районерча колхозашца оттаьча социалистически яьь декъарош кхоачашдерг кораьдеш цар гIулакхаш, 1941 шера 8 миллиард пунт ялтий ... Сталински лозунг кхоачашдарца дIаьхьача дена вай районерча колхозашта хьалхе а деннал доаьш а бола бе хилга.

А. СЕМЕНОВ.

Наьсарен райЗО юртера агроном.

МА МОГГА ДЕГIАКХУВЛА ШУРИЙ БОАХАМ

Дукха ха йоаццаш дIахьайхьабь „Колхозаша пачхьалкхенна телалаш ерIайолча шурех“ йола СССР Совнаркоман Халкъий Комиссарий Советен ВКП(б) Центральни Комитетен соцам хьаьта бокхача лоархIама ба колхозашкара шурий боахам дIакхо дегIакхувларна.

ХIанзалца колхозаша пачхьалкхенна шура дIателар доаланя дукха хьежа кхьечох.

Цунах хулар, дукха общественни хьайбаш а долаш, ук хIара шер-шера деба а деш йолча колхозаша тIа-тIа дукхагIа пачхьалкхенна шура дIателла езаш, хIаьта хьайбай фермаш а йолаш, укх хIоашагIйоала бозам а боалаш йола колхозаш пачхьалкхенна шура телла ца езаш мукъа йолаш доле гIулакх.

Из нийсдан СССР СНК-и ВКП(б) ЦК-и соцамца дIахьийхай. ХIанз дола дIа пачхьалкхенна дIателаш йолча шурий дукхал лоархIаргhа колхоза гIачЬоагIдаьча лаьттах (оахаш дар, цун даьхьа бешаьнаш а огродаш а йолаш; ноашш, даьIенаш) хIара гектара тIара.

Партеи правительствени рецепос чоагIду дегта доаьаш дIако дабиларца, шерех хьайболь продукташ дукхагIа хилийтарца доле колхозий хьашт, хIаьта цунца цхьа хенна тIехьа йоса колхозаш хьалха латтарий боарамга кхоачаш пачхьалкхена а хлийтта.

ХIанз хIара колхоза хьалхашиа лаьтт декхар—фермашкара хьайбаш дукхагIа хилийтаьга дIако даьхьаьрашь совгIа, цар хьалу продуктащ кхаддаш дукхагIа хилийтаьга а. Фермашкара хьайбаш дукхагIа мел хила, цар тела продуктащ дукхагIа мел хила дукхагIа пайда кхоачаргба колхозаш, дукхагIа шурий, дуьх, хьайбаь кхоачи продукташ кхоачаргба колхозной хьалхегIа деноах.

Партеи правительствено дохки ... кхьаьолстан ду колхозаш хьайбай ... тIайарна. Дахача шера дукхьал фермаш хьайбаш нIдарна юкъала 303 миллион сом денна колхозашта. Из боахам доаьш ... колхозаша 2,3 миллион гаргта ... бежен ... ВIинагIьаский дукхе мерда фермаш ... болаш дукхагIа ... хьайбаш. ХIанзалехьа а хIенаш а общественни хьайбашех дукх йола продуктащ капиталистически ... йоалаш ... тайпара дукха йолаш йола колхозаш а хьаьметтел районаш а.

Цхьаьбаьхьа, хIаьта а йолаш а общественни хьайбаш леладелга деквадена йола колхозаш. Цу тайпарча колхозашта хьалхе лелархьа цIенаьошта бола бе беза фермашка хилалца дерзадоаш хьайбаш хилийтара дукха, царех боаьхьаш йола гоарни фермаш хилийтара дукха, пачхьалкхенна дIахьаьча хьайбай продуктащ тIа а йиса колхозаш хьалча хьала тIа ца оттадарна.

Колхозий хьайбаш лоладар деквадена хIанзалца чоагIа кхийнад хьайбаш сов дукха а хила хьала а дукха боаь дарал. Колхозий гIайгIа-хьалхе лелоарий из мегаргйолча практика дукхаденнаха а бехк ца беш чакхйийнад. ХIанз, СССР СНК-и ВКП(б) ЦК-и соцамца гIанргIа, хIара колхоза прадесателахь декъарийна ва ца йоагIаш доаьаш, шинаршта, Iаьашгашта бравеька еш соцам.

Дукхача колхозашка цIено а тIехьа „IазагIа шура тел доаьа. Цунга дIахо мешар доаттабе йола ма, хIанз хьаьча из а колхозий а а пачхьалкхенна а хьажта оашта дац.

Шура хIазага телата—цхьайкхача колхозашка хьахил йоалача доахьарий йоахха хIалага ата да. ХIанз хIара колхоза декъарийлаш а дерригача деттача доаьахан ца хила силос, салаш, кхалла хьаьна йоалла доаьар хилийта. Шоаькхо е ... доаьахкаш тоевен а, хьайбашта вай меаш ... ... Iалаше еза, квалификаци йола хадреш фермашка дIайтаьгIа еза, цар балха ша хьалхе ... ... деза. Йоаккх шура ца телайтара хIашхетъ а ца болга безе, йоаккша е еза.

Партеи правительствани оттадьд пачхьалкхенна дIатела шура мел хьовал йолаш хила еза. Из да, нагахь ... шура хьалха оттаь хьовел 3,8 процент еш, хIаьта колхоз дIалу шура 4,4 процент хьовел йолаш а хула. ... колхозо пачхьалкхенна 100 литра меттел 86,5 литр мера еш ца езала—13,5 литр хIаргIа ала еелга. Дика оттабе беза шу оагIонгхьа хилана бартбоала боле.

Пачхьалкхенна шура дIалларна йола шина деттай планаш кхоачаш ца хьа колхозай боаьа из кхачахьа шура йоала. ХIара колхоза дукхьалара декхар—шура ца йоагIача хийтаьа йол ца йоаттахьа да. Хьайбе йолаш ... цхьа йолча колхозаша „юкъерча кхочча“ е хьа бахьакъера гIулакхаша хийт, хьаш, дукха шура йоалаш хилар.

Партеи правительство мукъа ... шу соцама СССР СНК-и ВКП(б) ЦК-и соцамца оттадьд боарамел совгIа колхозашта декхараш тIадехилга. Пачхьалкхенна хьалхашиа декъарш кхоачашдьхьа тIахьайхь юкъоса еррига шура йоаь колхоза шай мукъа ... юс. Иштта гIулакха, хIара ... хьайлаш хьалл ... ... колхозе ... ... а дукхагIа хилийтарна йола шерра торо.

1941 шера доаьда деза еррига колхозашка культурни хьайбие хьайбаш кхоабилга. Цунна вай дерригаш хьалхал хьедья. Хьемар тIадоахийтаьга, хьайбай боаьаьа ... стахановский ... опыта ... ... мера ... хIаьта тIаьхье ... юкъилга Iалаш кургда.

А. Алексеевс.

Рабселькоровски заметкай лерах

Укх шера 14 январе арадаьннача № 2 йолча „Наьсарен колхозо“ тIа арайаннар „Культурни ... лелаьрш ... ...“ яха, керте а хIаьь йола заметка.

Цу заметка тIа дийцараш ... а корадь. Наьсарен районо тIайийлад Пхьеле-къ-юртарча МТС директорна заметка тIа бечаьаль дола кхоачам боарадаш сов чехка дIадоаьилга.

Бехктохкаьа редактор Хь. М. УЖАХОВ.

Сф 1710 Редакцин адрес: Наьсарен ... ул. Сталина № 24. „Наьсарен колхозо“ яхача газета типографе. Тираж 1200 экз.